

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

17.03.2022 nr. 06/4-9/3

La nr. _____

*Cu privire la limitele preliminare de
cheltuieli pentru elaborarea CBTM pe
anii 2023-2025*

Autoritățile publice centrale
(conform listei)

În scopul realizării măsurilor din Calendarul acțiunilor pentru elaborarea și aprobarea cadrului bugetar pe termen mediu, aprobat prin ordinul MF nr. 209/2015, Ministerul Finanțelor a elaborat și remite limitele preliminare de cheltuieli pentru anii 2023-2025, spre călăuză, la elaborarea politicilor și strategiilor sectoriale de cheltuieli pentru perioada respectivă.

Limitele preliminare de cheltuieli pe sectoare pentru anii 2023-2025 (*anexa nr.1* la prezenta circulară) au fost elaborate conform metodologiei existente, fiind fundamentate pe bugetul adoptat pentru anul 2022, la care au fost operate ajustări în dependență de caracterul specific al programelor de cheltuieli existente, perioada de implementare a acțiunilor/proiectelor demarate, prognoza preliminară a indicatorilor macroeconomici care au impact asupra unor programe de cheltuieli, precum și ajustări ale cheltuielilor pentru gazele naturale, energia termică și energia electrică, reieșind din estimările majorării tarifelor la aceste resurse.

Conform rezultatelor estimărilor preliminare ***se constată că linia de bază consumă integral resursele bugetare disponibile*** pe termen mediu. Doar cheltuielile de personal, cheltuielile pentru plata resurselor energetice (gazele naturale, energia electrică, energia termică) și cheltuielile de protecție socială constituie în medie 65% din cheltuielile totale ale bugetului public național, iar la bugetul de stat ponderea respectivă atinge 80%, incluzând și transferurile de la bugetul de stat către alte bugete.

Este de remarcat, că povara BASS, FAOAM și bugetelor locale asupra bugetului de stat crește an de an și în anii 2023-2025 va constitui 55-57% din cheltuielile estimate ale bugetului de stat.

Cele menționate, pe fundalul unor prognoze de creștere economică foarte modeste, denotă lipsa resurselor suplimentare pentru măsuri de politici noi.

Totodată se atenționează că, măsurile de politici noi *nu neapărat implică alocarea resurselor suplimentare.*

În acest context, toate *autoritățile publice sunt obligate să întreprindă măsuri concrete de eficientizare și de îmbunătățire a managementului programelor de cheltuieli*, ca exemplu, trebuie *să revizuiască minuțios măsurile de politici existente*, cu scopul de a se dezice de unele măsuri de politici, care prin procedee diferite, prevăd alocarea banului public repetitiv pentru aceleași scopuri și pentru aceiași destinatari finali.

Resursele eliberate în așa mod, vor fi propuse pentru redistribuire între programe de cheltuieli, în corespundere cu prioritățile stabilite, ce derivă din Programul de activitate a Guvernului „Moldova vremurilor bune”.

Măsurile de eficientizare a utilizării resurselor existente care vor genera economii, urmează să fie incluse la *compartimentul A* al tabelului anexat (*anexa nr.2* la prezenta circulară). Aici pot fi incluse măsuri de eficientizare ca urmare a utilizării sistemelor informaționale, reorganizării structurilor instituționale și reducerii unităților de personal, economiei resurselor energetice și cheltuielilor pentru servicii comunale ca rezultat a stabilirii unor regimuri mai raționale de activitate a instituțiilor/sisteme de evidență/inlocuirea utilajului, etc. Totodată, politicile reflectate la *compartimentul C. Măsuri de politici noi*, care necesită alocări de resurse, *nu vor fi examinate atâta timp cât există măsuri de politici în derulare fără acoperire financiară.*

În scopul asigurării corelării măsurilor de politici propuse în CBTM cu cele stipulate în documentele de politici naționale și sectoriale, strategiile sectoriale de cheltuieli vor fi coordonate cu Direcția coordonare politici și priorități din cadrul Cămarilor de Stat. Aceasta se va realiza atât prin intermediul participării reprezentantului Direcției coordonare politici și priorități la ședințele grupului de lucru, precum și prin prezentarea nemijlocită a materialelor pentru CBTM și în adresa acestei direcții.

În contextul definitivării limitelor de cheltuieli pe termen mediu, autoritățile publice responsabile de politica sectorială (ministerul lider), urmează să examineze și, în caz de necesitate să propună ajustarea limitei preliminare (liniei de bază), precum și să prezinte prioritățile de politici sectoriale, *inclusiv la nivel local*, conform recomandărilor metodologice prevăzute în *anexa nr.2* la prezenta circulară. De asemenea, în contextul elaborării CBTM 2023-2025, *este necesar ca ministerele de resort sa-și exercite responsabilitatea de a determina/calcula transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale, precum și de a repartiza limitele sectoriale de cheltuieli pe bugete și pe APC din sector*, conform prevederilor art.21 alin.(1), lit.d) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

Având în vedere presiunea enormă a politicilor deja adoptate pe sectorul *protecție socială* care consumă ***cea mai mare parte din spațiul fiscal disponibil***, este imperativ ca *Ministerul Muncii și Protecției Sociale* să analizeze și să revizuiască programele de protecție socială existente, având drept obiectiv identificarea ineficiențelor și prezentarea propunerilor de politici, care să disponibilizeze resursele necesare implementării priorităților din alte sectoare ale domeniului public.

În afară de aceasta, este necesar ca *Ministerul Sănătății* să analizeze oportunitatea prezentării propunerilor de politici noi în sistemele asigurării medicale și sociale, care vor fi direcționate la utilizarea eficientă a mijloacelor financiare, consolidarea bazei de venituri proprii, majorarea calității serviciilor din sistemele nominalizate, precum și sustenabilității sistemelor de asigurare în cauză.

Compania Națională de Asigurări în Medicină va prezenta evoluția cheltuielilor divizate pe elemente de cost pe perioada anilor 2020-2025, conform *anexei nr.3* la prezenta circulară. Concomitent, se vor prezenta estimările cheltuielilor de personal al instituțiilor medico-sanitare publice, inclusiv majorarea salariilor în sistemul medical și alte plăți din segmentul dat pentru perioada sus-menționată, însoțite de calculele corespunzătoare.

La sectorul „Cultură” cheltuielile furnizorului public național de servicii media *Compania Teleradio-Moldova*, în sumă de 144 354,0 mii lei, urmează a fi reflectate în bugetul Ministerului Culturii.

La elaborarea propunerilor pentru cadrul bugetar pe termen mediu, *Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare*, ca autoritate responsabilă de elaborarea și implementare politicii statului în domeniul agriculturii, urmează să înainteze măsuri în vederea îmbunătățirii eficacității și eficienței cheltuielilor în sector, în special identificate în procesul de raționalizare a cheltuielilor în agricultură, aflat în derulare.

La estimarea cheltuielilor de personal, pentru anii 2023-2025, ca bază a servit volumul aprobat de alocații pentru anul 2022 și următoarele măsuri trecătoare:

1. Costul pentru o lună a majorării valorilor de referință calculate pentru anul 2022;
2. Costul pentru o lună a majorării salariului minim de la 2200 la 3100 lei;
3. Costul pentru o lună a majorării claselor de salarizare pentru șoferi (H6174);
4. Costul pentru o lună a majorării claselor de salarizare pentru cadrele didactice din cadrul SAP (E4021);
5. Costul pentru o lună a majorării claselor de salarizare pentru directorii altor instituții de învățământ;

6. Costul pentru o lună a majorării claselor de salarizare pentru personalul din cadrul Serviciului Hidrometeorologic de Stat.

Pentru anii 2023-2025, *cheltuielile de personal* se vor estima reieșind din personalul efectiv încadrat la data de 01.01.2022.

La această etapă, având în vedere situația curentă și spațiul fiscal extrem de limitat, nu a fost estimată creșterea valorilor de referință pe termen mediu și stabilirea unor măsuri noi de politică salarială. La aceasta se va reveni ulterior, în funcție de posibilitățile bugetului public național.

La elaborarea propunerilor de cheltuieli pentru *investiții capitale*, autoritățile bugetare urmează să se conducă de prevederile Hotărârii Guvernului nr.1029/2013 cu privire la investițiile capitale publice și subcapitolului 4.7 „*Particularități specifice planificării cheltuielilor pentru investiții capitale*” din Setul metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului (ordinul MF nr.209/2015) :

1. Condiție obligatorie este actualizarea de către autoritățile bugetare a bazei de date „Registrul proiectelor de investiții capitale” (RPIC). Registrul în cauză poate fi accesat la adresa: *rpic.gov.md*, drept de acces poate fi solicitat de la I.P. „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe”. Se reiterează necesitatea introducerii în RPIC a tuturor proiectelor de investiții capitale publice care până în prezent nu au fost date în exploatare (inclusiv istorice: nefinalizate sau conservate în perioada precedentă). În cazul neajustării bazei de date, Ministerul Finanțelor își rezervă dreptul să returneze propunerea de buget pentru investiții capitale, fără examinarea acesteia.

2. Resursele financiare din linia de bază vor fi repartizate *exclusiv* pentru finalizarea și darea în exploatare a proiectelor de investiții capitale în curs de execuție, precum și continuarea lucrărilor la proiecte cu un grad înalt de executare a lucrărilor, conform *tabelului 5 din anexa nr.2* la prezenta circulară. Din contul limitei de cheltuieli, prevăzută pentru linia de bază, se vor propune doar proiecte de investiții capitale în curs de execuție, fără includerea proiectelor noi. La *tabelul 5* suplimentar se vor anexa:

- cauzele modificării costului de deviz al proiectului de investiții capitale față de cel estimat inițial la etapa lansării proiectului;
- copiile Devizului general de cheltuieli și Raportului de verificare al proiectului de execuție.

3. La selectarea proiectelor noi de investiții capitale, autoritățile bugetare vor respecta principiile de priorizare și de conformitate ale acestora cu documentele de planificare strategică națională și sectorială, aprobate de către Guvern. Propunerile pentru proiecte noi de investiții capitale se vor prezenta conform *tabelului 6 din anexa nr.2* la prezenta circulară. La *tabelul 6* suplimentar se vor anexa:

- „Formular de identificare și evaluare preliminară a proiectului”, completat conform anexei nr.1 la Regulamentul cu privire la proiectele de investiții capitale publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1029/2013;

- „Formular pentru fundamentarea tehnico-economică”, completat conform anexei nr.2 la Regulamentul cu privire la proiectele de investiții capitale publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1029/2013.

4. În vederea respectării prevederilor clasificăției bugetare, reflectării corecte a cheltuielilor curente și capitale, la etapa elaborării devizelor de cheltuieli pentru executarea lucrărilor de reparații și reconstrucții, autoritățile bugetare urmează să asigure indicarea expresă în devizele de cheltuieli în denumirea obiectivului a sintagmelor: *reparație curentă/reparație capitală/reconstrucție*.

Autoritățile publice centrale responsabile de politica sectorială (ministerele lider) sunt solicitate să prezinte ajustările propuse la linia de bază (*anexa nr.1*), analiza sectorială, precum și prioritățile de politici pe termen mediu, conform cerințelor din *anexa nr.2*, până la data de **08.04.2022**. Totodată, autoritățile menționate în *anexa nr.4* la prezenta circulară, de rând cu ministerele lider, de asemenea, vor prezenta separat propunerile de politici conform cerințelor din *anexa nr.2* (la nivel de autoritate), în conformitate cu limitele preliminare specificate în *anexa nr.5* la prezenta circulară.

Totodată informăm că, în scopul asigurării unui proces transparent și participativ de consultare și luare a deciziilor cu privire la alocarea resurselor în contextul CBTM 2023-2025, Ministerul Finanțelor va organiza audieri pe marginea propunerilor prezentate de către autoritățile publice. Despre graficul desfășurării audierilor, formatul și structura prezentărilor vom informa suplimentar.

MINISTRU

Dumitru BUDIANȘCHI

Relații la tel.:

Informații generale tel 022262628, 022262631 și 022262639

Informații specifice ramurilor 022262627, 022262678 și în secțiile finanțelor de ramură